

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Жильцов О.Б.

« 11 »

09

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна етика
для студентів

спеціальності 012 Дошкільна освіта

013 Початкова освіта

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми 012.00.02 Педагогіка і методика дошкільної освіти

013.00.02 Педагогіка і методика початкової освіти

Київ – 2019

Розробники:

Хоружа Л.Л., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Леонтьєва І.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Леонтьєва І.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

Протокол від 04.09.2019 № 2

Завідувач кафедри Л.Л. Хоружа

Робочу програму погоджено:

з гарантом освітньо-професійної програми 012.00.02 Педагогіка і методика дошкільної освіти ()

з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.02 Педагогіка і методика початкової освіти ()

Робочу програму перевірено

«__» _____ 20__ р.

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано

на 20__/20__ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., протокол № __
(підпис)

на 20__/20__ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., протокол № __
(підпис)

на 20__/20__ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., протокол № __
(підпис)

на 20__/20__ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., протокол № __
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	заочна		
	«Педагогічна етика»		
Вид дисципліни	вибіркова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180		
Курс	1		
Семестр	1	2	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2		
Обсяг кредитів	4	2	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	60	-
Аудиторні	16	8	-
Модульний контроль	-	-	-
Семестровий контроль	-	залік	-
Самостійна робота	104	52	-
Форма семестрового контролю	-	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх педагогів моральних цінностей педагогічної професії через засвоєння її нормативних засад, розвиток і саморозвиток професійної етичної культури на рефлексивній основі, які будуть ефективними в даній виробничій ситуації; формування загальних та фахових компетентностей майбутнього педагога.

Завдання курсу:

- розкриття соціальної та виховної значущості дотримання педагогом норм педагогічної етики у професійній діяльності;
- ознайомлення майбутнього педагога з принципами, нормами і правилами професійно-педагогічної поведінки та чітке їх засвоєння;
- формування моральних цінностей педагогічної професії та відповідних якостей майбутнього педагога, вихователя;
- розвиток у майбутніх педагогів етичної культури на рефлексивній основі, спонукання їх до самоаналізу своїх вчинків;
- визначення типових помилок педагогічної поведінки, пов'язаних із порушенням норм педагогічної моралі;
- розкриття особливостей етичної поведінки педагога, вихователя при розв'язанні складних педагогічних ситуацій;
- розробка алгоритму індивідуальної педагогічної взаємодії.

3. Результати навчання за дисципліною

для спеціальності 012 Дошкільна освіта:

ПРН 13 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами; організовувати роботу з батьками та іншими суб'єктами освітнього процесу;
ПРН 14 Дотримуватись етики професійного спілкування у взаємодії з учасниками освітнього процесу.

для спеціальності 012 Дошкільна освіта:

ПРН 5 Здійснювати партнерську взаємодію з різними соціальними інститутами, педагогічний патронаж;

ПРН 12 Спілкуватися українською та іноземною мовами в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сферах діяльності;

ПРН 14 Знати та дотримуватися норм педагогічної етики.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Тематичний план для заочної форми навчання								
№ п/п	Назви теоретичних розділів	Разом	Кількість годин (аудиторні)		Кількість Годин (дистанційно)			
			Лекцій	Семінарських	Лекцій	Семінарських	Модульний контроль	Самостійна робота
Змістовий модуль I. Педагогічна етика як наука про норми професійної діяльності педагога								
1.	Вступ. Педагогічна етика як наука про професійну поведінку педагога. Педагогічна етика як сукупність моральних норм професійної діяльності педагога, вихователя	34	1	1	1	1	-	30
2.	Характеристика професійних моральних норм діяльності педагога. Педагогічні табу.	35	1	1	1	1	-	31
Разом		69	2	2	2	2		61
Змістовий модуль II. Ситуації морального вибору: поведінка педагога відповідно до норм педагогічної етики								
3.	Роль педагогічної етики педагога у реалізації основних прав і свобод дитини. Особливості етичної поведінки педагога у різних педагогічних ситуаціях	37	2	2	1	1	-	31
4.	Технологія індивідуального педагогічного впливу педагогів на учнів, вихованців згідно норм педагогічної етики	38	2	2	1	1	-	32
5.	Педагогічний конфлікт, його сутність, джерела, особливості, причини, функції, класифікація. Поведінка педагога у конфліктній ситуації. Розв'язання та запобігання педагогічних конфліктів. Легітимність і етичність у конфлікті	36	2	2	-	-	-	32
Разом		111	6	6	2	2	-	95
Разом за навчальним планом		180	8	8	4	4	-	156

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Педагогічна деонтологія як наука про норми професійної діяльності педагога

Тема 1. Вступ. Педагогічна етика як наука про професійну поведінку педагога. Педагогічна етика як сукупність моральних норм професійної діяльності педагога, вихователя

Вступ. Характеристика і генезис розвитку поняття «педагогічна деонтологія». Цілі та завдання педагогічної деонтології як науки про професійну поведінку педагога. Об'єкт і предмет педагогічної деонтології. Вимоги до професійної поведінки сучасного педагога. Особливості нормативно-рольових функцій педагогічної професії. Специфіка педагогічної діяльності педагога, вихователя. Педагогічна етика як галузь професійної етики. Сутність та функції педагогічної етики як системи моральних вимог до

особистості педагога. Філософські основи педагогічної етики. «Золоте правило» моралі. Педагогічний потенціал релігійних цінностей і заповідей. Генезис розвитку етико-педагогічних ідей у працях вітчизняних та зарубіжних учених. Етичні погляди педагогів-гуманістів: Я. Корчака, К. Д. Ушинського, В. О. Сухомлинського та ін. Основні категорії педагогічної етики. Характеристика принципів педагогічної етики.

Основні поняття теми: педагогічна деонтологія, професійна поведінка педагога, етичні норми, педагогічна діяльність, професіоналізм педагога, компетентність педагога, вихователя, педагогічна етика, мораль, духовність, педагогічна культура, педагогічний такт, педагогічна толерантність.

Тема 2. Характеристика професійних моральних норм діяльності педагога. Педагогічні табу

Професійні норми як історично встановлені стандарти професійної поведінки та діяльності. Гуманізм як нормативна основа педагогічної професії. Загальні, часткові та рамкові норми, норми-ідеали. Структура рамкових норм: норми-заборони, норми-права, норми-обов'язки. Конкретно-історичний характер розвитку норм професійної поведінки педагога. Зміст основних нормативних вимог до педагога та їх характеристика. Аналіз існуючих кодексів професійної етики педагога в Україні та за її межами: позитивні й негативні аспекти. В.О. Сухомлинський про 10 педагогічних табу, їх характеристика.

Основні поняття теми: професійні норми, загальні норми, часткові норми, рамкові норми, гуманізм, кодекси професійної етики педагога, педагогічні табу.

Змістовий модуль II. Ситуації морального вибору: поведінка педагога відповідно до норм педагогічної етики

Тема 3. Роль педагогічної етики педагога, вихователя у реалізації основних прав і свобод дитини. Особливості етичної поведінки педагога у різних педагогічних ситуаціях

Закріплення формалізованих норм професійної поведінки педагога в основних нормативно-правових документах, які регламентують діяльність сфери освіти. Захист прав дитини в Україні. Нормативно-правові документи про права дитини і місце педагогічної етики педагога у їх реалізації. Декларація прав дитини і Конвенція ООН про права дитини як нормативно-правова основа життєдіяльності школяра. Основні права дитини. Юридична відповідальність педагога за дії, які суперечать нормам професійної етики. Міра правової відповідальності. Педагогічна ситуація і педагогічна задача. Моральні конфлікти: типові причини виникнення та способи подолання. Характеристика основних суперечностей, що виникають в освітньому процесі. Етичні засади розв'язання педагогічних задач. Моральна оцінка як орієнтир педагога для вибору професійної поведінки та дії у складних педагогічних ситуаціях. Особливості монологічного і діалогічного спілкування педагога з учнями, вихованцями. Класифікація типових помилок етико-педагогічної поведінки молодих педагогів. Самоаналіз, самооцінка та рефлексія як психологічні основи розвитку педагогічної етики.

Основні поняття теми: права дитини, захист прав дитини, життєдіяльність учнів, юридична відповідальність, міра правової відповідальності, педагогічна ситуація, педагогічна задача, моральна оцінка, моральні конфлікти, монологічне спілкування, діалогічне спілкування.

Тема 4. Технологія індивідуального педагогічного впливу педагога на учнів згідно норм педагогічної етики (2 год.)

Прийоми індивідуальної педагогічної дії та їх характеристика. Дотримання педагогом принципів педагогічної етики – важлива передумова використання прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії. Алгоритм відбору прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії як основа етичного впливу педагога на учнів. Вибір тактики поведінки в ситуаціях морального вибору відповідно до основних принципів педагогічної етики. Використання педагогічних засобів при розв'язанні різноманітних педагогічних ситуацій. Емоційно-вольове регулювання педагогом свого психічного стану та дій. Діагностичні методики оцінки ефективності педагогічної взаємодії педагога.

Основні поняття теми: індивідуальна педагогічна дія, педагогічна взаємодія, емоційно-вольове регулювання психічного стану, моральний вибір.

Тема 5 Педагогічний конфлікт, його сутність, джерела, особливості, причини, функції, класифікація педагогічних конфліктів. Структура педагогічного конфлікту.

Педагогічний конфлікт, характеристика його типів. Причини педагогічного конфлікту. Структура, основні етапи конфлікту. Природа конфліктів (9 причин конфліктів). Динаміка конфлікту і фази (латентна, демонстративна, агресивна, батальна, зростання порушень, деформація когніцій, фінал конфлікту, ескалація, рецидив). Реверсія конфлікту. Диференціація конфліктів. Рациональна комунікація у конфлікті (уникнення деструктивного конфлікту, врегулювання конфлікту, правила передбачення конфлікту). Технології його розв'язання. Стилi поведінки педагога в конфліктній ситуації. Рациональна комунікація в конфлікті. Способи забезпечення етичного захисту педагога й учнів у конфлікті. Типові стратегії конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Адаптивна поведінка педагога в конфлікті, управління розвитком і перебігом конфлікту.

Основні поняття теми: педагогічний вплив, педагогічний конфлікт, стилі поведінки в конфліктній ситуації, поведінкові індикатори, комунікація з повагою, адаптивна поведінка, етичний захист.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форм навчання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	4	4
Відвідування семінарських занять	1	2	2	4	4
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	4	40
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	11	55	12	60
Разом		-	79	-	108
Максимальна кількість балів:				187 (*150)	
Розрахунок коефіцієнта:				1,87 (*1,5)	

*Розрахунок балів подано з урахуванням можливості студенту взяти участь в обговоренні визначених програмно питання семінарських занять з навчальної дисципліни не менше ніж 80 % із запрограмованих навчальних занять.

6.2. Завдання для самостійного опрацювання та критерії оцінювання

Тема 1. Вступ. Педагогічна етика як наука про професійну поведінку педагога. Педагогічна етика як сукупність моральних норм професійної діяльності педагога

1. Проаналізуйте основні вимоги до професійної діяльності сучасного педагога у нормативно-правових актах («Закон про освіту», «Національна доктрина розвитку освіти», тощо).
2. Проаналізуйте нормативні вимоги до професійної поведінки педагога в різні соціально-історичні періоди.
3. Доведіть необхідність свободи вибору дій педагога при виконанні різноманітних професійних завдань.
4. Визначте привабливі та непривабливі (для вас особисто) сторони своєї професії.
5. Підберіть декілька відомих афоризмів, які актуалізують проблему моральних вимог до діяльності педагога, визначте власне розуміння цих висловів.
6. Напишіть твір-есе на одну із запропонованих тем: «Проблема добра і зла як сутнісна основа педагогічної етики», «Совість – моральний регулятор поведінки педагога», «Моральні аргументи «за» і «проти» покарання як методу виховання».
7. Визначте основні показники педагогічного такту педагога.

Тема 2. Характеристика професійних моральних норм діяльності педагога. Педагогічні табу

1. Напишіть твір-есе на тему: «Принципи гуманізму в дії. Що це означає?».
2. Спираючись на ситуації з педагогічної практики, наведіть приклади виявлення педагогом педагогічної справедливості. Проаналізуйте його поведінку.
3. Візьміть інтерв'ю у педагога, спираючись на такі запитання:
 - ✓ чи існує в ЗЗСО/ЗДО кодекс етичної поведінки педагога, і як, відповідно до нього педагоги орієнтують свої професійні дії?
 - ✓ чи існують у школі педагогічні табу (якщо існують, то які саме)?
 - ✓ яка доцільність кодексів етичної поведінки педагога у регулюванні професійно-педагогічної поведінки?
4. Заповніть таблицю, в яку будуть занесені ваші професійно-етичні норми і якості.

Я – студент	Я – майбутній педагог

Тема 3. Особливості етичної поведінки педагога у різних педагогічних ситуаціях

1. Під час педагогічної практики проведіть бесіду з 2-3 педагогами з різним стажем роботи про причини вибору професії, педагогічні невдачі та проблеми, ставлення до педагогічної діяльності. Проаналізуйте отримані дані.
2. Розробіть рекомендації для педагога під рубрикою: «Вчитися володіти собою».
3. Підберіть з психолого-педагогічної літератури 2-3 тести на виявлення у себе особливостей сформованості професійно-особистісних моральних якостей.
4. Складіть власні правила спілкування педагога з учнями, їх батьками, адміністрацією закладу освіти, колегами.
5. Підготуйтеся до дискусії на тему: «Сучасний педагог: проблеми та суперечності».

Тема 4. Технологія індивідуального педагогічного впливу педагога на учнів, вихованців згідно норм педагогічної етики

1. Проаналізуйте, як творчо працюючий педагог, за діяльністю якого ви спостерігали під час педагогічної практики, використовував прийоми індивідуальної педагогічної

- взаємодії у спілкуванні з учнями, вихованцями. Наведіть приклади, дайте власну оцінку.
2. Виберіть з літературних джерел 4-5 народних вислови або афоризми щодо педагогічної моралі та розкрийте своє розуміння їх змісту.
3. Ознайомтеся з працею О. Бобира «Етикет учителя» (Бобир О. Етикет учителя: Навчально-методичний посібник. – Львів: Норма, 2005. – 344с.) та розробіть власні правила щодо етикету поведінки у процесі педагогічного спілкування.

Тема 5. Педагогічні конфлікти, їх природа, види, джерела, причини виникнення.

- Підібрати 2-3 фрагменти з прикладами конфліктних педагогічних ситуацій та їх вирішення із вітчизняних та зарубіжних художніх фільмів. (відео фрагменти).
- Підібрати методики оцінки способів реагування у конфліктній ситуації.
- Опрацювати навчально-методичну літературу з теми «Розв'язання та запобігання педагогічних конфліктів. Поведінка педагога в конфлікті. Методи врегулювання конфліктів і запобігання їм».
- Занотувати у зошитах способи уникнення та подолання стресових ситуацій в умовах педагогічного спілкування.

Критерії оцінювання самостійної роботи		Кількість балів
1.	Своєчасність виконання роботи	1
2.	Презентація роботи (оригінальність, логіка викладу, чіткість, доказовість)	2
3.	Різноманітність використаних джерел	2

*Оцінка за виконання завдань для самостійної роботи є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль не передбачено навчальним планом підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Умови допуску: активна робота на заняттях, виконання усіх завдань до самостійної роботи.

Форма проведення: диференційований залік.

6.5. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою; передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6.6 Питання для самоперевірки

1. Педагогічна деонтологія – наука про професійну поведінку педагога.
2. «Золоте» правило моралі – основа педагогічної етики.
3. Сутність поняття «педагогічна етика».
4. Видатні педагоги про роль професійної етики.
5. Зв'язок педагогічної етики з іншими гуманітарними дисциплінами.
6. Конкретно-історичний характер норм професійної поведінки педагога.
7. Педагогічні норми як стандарт професійної поведінки педагога.
8. Характеристика основних принципів та категорій педагогічної етики.
9. Педагогічна мораль учителя в контексті народної педагогіки.
10. Законодавча база та формалізовані моральні норми поведінки педагога.
11. Основні завдання педагогічної деонтології.
12. Соціальні вимоги до особистості та професійності педагога на сучасному етапі розвитку суспільства.
13. Моральні цінності педагогічної професії.
14. Особливості професійної діяльності педагога у порівнянні з іншими людинознавчими професіями.
15. Проблема морального вибору: свобода і відповідальність.
16. Характеристика етичних вимог до педагога щодо його взаємин з учнями.
17. Відповідальність учителя за свої дії як основна моральна норма педагогічної професії.
18. Моральні взаємини педагога з батьками учнів.
19. Педагогічні табу та їх значення для регуляції поведінки педагога.
20. Роль творчості у діяльності педагога щодо вирішення різноманітних педагогічних проблем.
21. Культура спілкування як основа педагогічної діяльності та педагогічної моралі.
22. Характеристика основних стилів педагогічного спілкування.
23. Роль професійної етики у реалізації прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії.
24. Моральні засади вирішення вчителем складних педагогічних ситуацій.
25. Рефлексивний контроль – передумова корекції та вдосконалення вчителем своїх професійних дій.
26. Педагогічний етикет і його особливості.
27. Діагностика моральних якостей педагога.
28. Методи морального самовдосконалення педагога.
29. Етична культура педагога як умова морального виховання учнів.
30. Вивчення та оцінка моральних якостей педагога.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		
Назва модуля	Педагогічна етика як наука про норми професійної діяльності педагога		Ситуації морального вибору: поведінка педагога відповідно норм педагогічної етики		
Кількість балів	79		108		
Лекції	1	1	1,5	1,5	1
Теми лекцій	Вступ. Педагогічна етика як наука про професійну поведінку педагога.	Характеристика професійних моральних норм діяльності педагога.	Роль педагогічної етики педагога у реалізації основних прав і свобод дитини.	Технологія індивідуального педагогічного впливу педагога на учнів, вихованців згідно норм педагогічної етики	Педагогічні конфлікти, їх природа, види, причини виникнення
Семінари	11	11	16,5	16,5	11
Теми семінарів	Педагогічна етика як наука про професійну поведінку педагога	Професійна етика педагога як змістова основа педагогічної деонтології. Етичні норми професійної поведінки педагога	Особливості етичної поведінки педагога у різних педагогічних ситуаціях	Педагогічна етика та використання прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії	Педагогічні конфлікти, їх природа, види, причини виникнення, шляхи подолання.
Самостійна робота	55		60		
Підсумк. контроль	ПМК (залик)				

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Хоружа Л.Л. Етичний розвиток педагога: навч. посіб./Л.Л.Хоружа.-К.:Академвидав,2012.- 208 с.-(Серія «Альма-матер»).
2. Васянович Г.П. Педагогічна етика: Навчально- методичний посібник. – Львів: Норма, 2005. – 344с.

Додаткова:

7. Бобир О. Етикет учителя: навчально-методичний посібник. – К.: Ленвіт, 2004. – 192с.
8. Громкова М.Т. Психология и педагогика профессиональной деятельности: Учебное пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415с.
9. Етика: Навч. посібник / В.О. Лозова, М.І. Панов, А.О. Стасевська та ін.. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 224с.
10. Хоружа Л.Л. Педагогічна деонтологія: навч.-метод. Посібник. – К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. – 96с.
11. Комарова І. Культура педагогічного спілкування педагога. // Шлях освіти. – 2001. - № 1. – С. 31-34
12. Хоружа Л.Л. Гуманний учитель: утопія чи реальність? // Директор школи: Науково-методичний журнал. – 2002. - №2. – С.42-48.
13. Хоружа Л.Л. Гуманізація як системо утворюючий компонент реформування сучасної освіти і виховання // Освіта на Луганщині. – 2002. - № 2(17). – С.59-66.

ЕНК «Педагогічна етика» ПМДО <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=21123>
 ПМПО <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=21122>

ДОДАТОК
до робочої програми навчальної дисципліни
Педагогічна етика
 для студентів

спеціальності 012 Дошкільна освіта

013 Початкова освіта

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми 012.00.02 Педагогіка і методика дошкільної освіти

013.00.02 Педагогіка і методика початкової освіти

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПЕДАГОГІЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО
НОРМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА

Тема: Педагогічна етика як наука про професійну поведінку педагога

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Педагогічна етика як галузь професійної етики.
2. Сутність та функції педагогічної етики як системи моральних вимог до особистості педагога.
3. Філософські основи педагогічної етики. «Золоте правило» моралі.
4. Генезис розвитку етико-педагогічних ідей у працях вітчизняних та зарубіжних учених.
5. Етичні погляди педагогів-гуманістів: Я. Корчака, К. Д. Ушинського, В. О. Сухомлинського та ін.
6. Основні категорії педагогічної етики.
7. Характеристика принципів педагогічної етики.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

III. Розв'язання педагогічних задач з теми.

Тема: Професійна етика педагога як змістова основа педагогічної деонтології. Етичні норми професійної поведінки педагога

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Сутність і структура педагогічної етики.
2. Роль і місце педагогічної етики у працях відомих педагогів (Я.А. Коменський, Я. Корчак, В.О. Сухомлинський, К.Д. Ушинський та ін.).
3. Поняття професійної норми: формалізовані та неформалізовані норми.
4. Специфіка професійної ролі педагога.
5. Гуманізм як нормативна основа педагогічної професії.
6. Характеристика загальних і часткових норм педагогічної етики.
7. Сутність рамкових норм: норми-заборони, норми-права, норми-обов'язки.
8. Кодекси професійної етики педагога в Україні та за її межами.
9. Педагогічні табу та їх характеристика.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

III. Розв'язання педагогічних задач з теми.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. СИТУАЦІЇ МОРАЛЬНОГО ВИБОРУ: ПОВЕДІНКА ПЕДАГОГА ВІДПОВІДНО ДО НОРМ ПЕДАГОГІЧНОЇ ЕТИКИ

Тема: Роль педагогічної етики педагога у реалізації основних прав і свобод дитини, особливості етичної поведінки педагога у різних педагогічних ситуаціях

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Формалізовані норми професійної поведінки педагога.
2. Нормативно-правові документи про права дитини, місце педагогічної етики педагога у їх реалізації
3. Характеристика основних суперечностей, що виникають у навчально-виховному процесі.
4. Етичні засади розв'язання педагогічних задач. Моральна оцінка як орієнтир педагога для вибору професійної поведінки та дії у складних педагогічних ситуаціях.
5. Класифікація типових помилок етико-педагогічної поведінки молодих учителів.
6. Самоаналіз, самооцінка та рефлексія як психологічні основи розвитку педагогічної етики педагога.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

III. Розв'язання педагогічних задач з теми.

Тема: Педагогічна етика та технологія використання прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Класифікація прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії.
2. Технологія використання прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії в найбільш типових ситуаціях шкільного життя.
3. Алгоритм вирішення внутрішнього конфлікту за допомогою прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

III. Розв'язання педагогічних задач з теми.

Тема: Педагогічний конфлікт, його особливості, структура, джерела, види, шляхи розв'язання

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

План заняття.

1. Поняття педагогічного конфлікту, його сутність, особливості, природа походження.
2. Структура і функції педагогічних конфліктів. Учасники педагогічних конфліктів.
3. Класифікації педагогічних конфліктів за їх джерелами і причинами.
4. Легітимність та етичність у педагогічному конфлікті.
5. Аналіз конкретних ситуацій.
6. Виконання вправ на розвиток навичок раціональної поведінки в конфлікті та умінь розв'язувати типові конфліктні педагогічні ситуації.

II. Перевірка виконання самостійної роботи